

DEPREMLER NEDENİYLE ELEKTRONİK DEFTER VE BERAT DOSYALARI ZAYİ OLAN MÜKELLEFLERE, E-DEFTER VE BERAT DOSYALARININ TESLİM EDİLMESİNE YÖNELİK GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞINCA TEKNİK DÜZENLEMELER TAMAMLANMIŞ VE E-DEFTER KILAVUZUNDA GÜNCELLEME YAPILMIŞTIR

ÖZET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve 213 sayılı Kanuna göre kanuni defterleri **elektronik defter** olarak tutulan ve bu kapsamda oluşturulan e-Defter Dosyaları (yevmiye ve kebir) ile bunlara ait **Berat Dosyalarının** ikincil kopya örnekleri GİB e-Defter sistemlerinde bulunan mükelleflerden, kendilerinde bulunan e-Defter ve Berat dosyaları 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle zayı olan mükelleflerin, Zayı Belgesi alınmasına gerek olmaksızın **7440 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinin (22) nolu fıkrası uyarınca GİB sistemlerinden indirilmesine imkan veren teknik düzenlemeler** Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından tamamlanmış ve konuya ilişkin olarak Teknik Kılavuzda güncelleme yapılmıştır.

Bilindiği üzere 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen deprem nedeniyle Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ ve Sivas ilinin Gürün ilçesi için Hazine ve Maliye Bakanlığınca Mücbir Sebep Hali ilan edilmiştir¹.

Bu deprem nedeniyle belirtilen il ve ilçelerde bulunan pek çok mükellefin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca tutulması ve tasdiki zorunlu kanuni defterleri ile kullanmak mecburiyetinde oldukları belgeleri enkaz altında kalarak zayı olmuştur.

¹ Mücbir Sebep İlanı: <https://www.gib.gov.tr/hazine-ve-maliye-bakanligi-tarafindan-kahramanmarasta-meydana-gelen-depremden-etkilenen-yerler-icin>

Elazığ ili için mücbir sebep ilanı: <https://www.gib.gov.tr/kahramanmaras-ilinde-meydana-gelen-depremden-etkilenen-elazig-ili-icin-ilan-edilen-mucbir-sebep>

Sivas ili Gürün ilçesi için mücbir sebep ilanı: <https://www.gib.gov.tr/kahramanmaras-ilinde-meydana-gelen-depremden-etkilenen-sivas-ili-gurun-ilcesinde-ilan-edilen-mucbir>

Birliğimizce ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarına da iletilen görüş ve önerilerimizin yer aldığı “DEPREM YARALARININ SARILMASINA YÖNELİK MALİ VE SOSYAL GÜVENLİK TEDBİR ÖNERİLERİMİZ” çalışmamızda² da “Deprem Nedeniyle Zayi Belgesi Verilmesi Süreci Kalıcı Olarak Kolaylaştırılmalıdır” belirttiğimiz önerimiz de dikkate alınarak, 12.03.2023 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7440 sayılı BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN’un 10 uncu maddesinin (22) nolu fıkrasında yeni aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

*“(22) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na ve 213 sayılı Kanuna göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme bu talebi ivedilikle görüşür ve gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Ancak bu yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Defter veya belgelerinin iş yerinde veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilir. Şu kadar ki ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi halinde mükellef, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Bu fıkra kapsamında yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden 492 sayılı Kanun hükümlerine göre noter harcı, 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmaz. **6102 sayılı Kanun ve 213 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından bu madde hükümleri uygulanmaz. Mükelleflerin talebine istinaden bu defterlerin teslimine ilişkin usul ve esaslar, Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.**”*

Yapılan bu kanuni düzenleme sonrasında;

- Deprem bölgesindeki mükelleflerimiz için kâğıt ortamda tutulan defter ve belgelere ilişkin ZAYI BELGESİ müracaat süresi **31/7/2023 tarihine kadar uzatılmış olduğu**,
- Zayi Belgesi müracaatının ilgili Mahkemeden yapılabileceği gibi Mahkeme yerine **il veya ilçe idare kurullarından** defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmünde sayılacağı,

² <https://online.fliphtml5.com/nitus/aazl/#p=1>

- Defter veya belgelerinin iş yerinde veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellefin, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabileceği,
- Bu fıkra kapsamında yapılan **yeni defterlerin tasdiki** işleminden 492 sayılı Kanun hükümlerine göre noter harcı, 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmayacağı,
- **6102 sayılı Kanun ve 213 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından bu madde hükümleri uygulanmayacağı (Zayi Belgesi alınmasına gerek olunmadığı), mükelleflerin talebine istinaden bu defterlerin (e-Defterlerin) teslimine ilişkin Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde mükellefe tesliminin yapılacağı,**
hüküm altına alınmıştır.

Bu kanuni düzenlemeye paralel olarak, **Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 2)**'in "Mükelleflerin Tutulması Zorunlu Defterleri ile Kullanmak Mecburiyetinde Bulunduğu Belgelerinin Depremlerde Zayi Olması" başlıklı altıncı bölümünde; "Elektronik ortamda tutulan defterleri depremler nedeniyle zayi olan mükelleflerin yapacakları işlemler" başlıklı 16 ncı maddesinde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

MADDE 16- (1) 213 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası ve bu Tebliğin 15 inci maddesi hükümleri uygulanmayacak, söz konusu defterler için bu maddede yer alan açıklamalar uyarınca işlem yapılacaktır.

(2) 17/12/2017 tarihli ve 30273 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:486)'nde uygulama usul ve esasları belirlenen ve kayıtların elektronik ortamda tutulmasına, defterlerin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanmasına imkân veren Defter-Beyan Sistemini (Sistem) serbest meslek erbapları (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar dâhil) 1/1/2018, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile noterler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar 1/1/2019 tarihinden itibaren kullanmaktadır.

Mezkûr Genel Tebliğin 9 uncu maddesi kapsamında, işletme defteri, çiftçi işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri, amortisman defteri ile damga vergisi defteri Sistem bünyesinde elektronik ortamda tutulmakta olup, söz konusu Genel Tebliğin 10 uncu maddesi uyarınca Sistem üzerinden tutulan defter ve kayıtların muhafaza yükümlülüğü 213 sayılı Kanunda belirtilen muhafaza süresi boyunca Gelir İdaresi Başkanlığına, yetkili makamlara ibraz yükümlülüğü ise mükellefe aittir.

Serbest meslek erbaplarının (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar dâhil) 2018 ve sonraki yıllara, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile noterler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ise 2019 ve sonraki yıllara ait olup Sisteme kaydedilen kayıt ve defterleri Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer almakta olup, bu mükelleflerden depremden etkilenenlere ilişkin olarak Sistemde elektronik ortamda tutulan kayıtlar ile defterlere bahse konu Genel Tebliğin 13 üncü maddesinde yer alan açıklamalar çerçevesinde ulaşılabilecektir.

Mezkûr Genel Tebliğin 10 uncu maddesi uyarınca, söz konusu mükelleflerin bağlı oldukları vergi dairesinden onaylı olarak alınmayan defter ve kayıtların hukuki geçerliği bulunmadığından, bu mükellefler, yetkili makamlara ibraz edilmek üzere Sistemi kullanmaya başladıkları yıl ve sonrasına ait Sistemde elektronik ortamda tutulan kayıtlar ile defterlerin onaylı kâğıt ortamındaki hallerini bağlı oldukları vergi dairesinden talep ederek temin edebileceklerdir.

(3) 213 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanuna göre tutulması zorunlu olan defterlerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin usul ve esaslar 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No:1) ile belirlenmiş olup, yevmiye defteri ile defteri kebir söz konusu usul ve esaslar çerçevesinde elektronik ortamda oluşturulmakta, kaydedilmekte ve muhafaza edilmektedir.

Mezkûr Genel Tebliğin;

- "4.3.3." numaralı kısmında, "e-Defter tutma sürecinde hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçer.",

- "4.4.1." numaralı kısmının (e) bendinde, "e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarının, gizliliği ve güvenliği sağlanacak şekilde e-Defter saklama hizmeti yönünden teknik yeterliliğe sahip ve Başkanlıktan bu hususta izin alan özel entegratörlerin bilgi işlem sistemlerinde ya da Başkanlığın bilgi işlem sistemlerinde 1/1/2020 tarihinden itibaren asgari 10 yıl süre ile muhafaza edilmesi zorunludur.",

- "7.1." numaralı kısmında, "e-Defter tutanlar, Vergi Usul Kanununda belirtilen "Mücbir Sebep" halleri nedeniyle e-Defter veya beratlarına ait kayıtlarının bozulması, silinmesi, zarar

görmesi veya işlem görememesi ve e-Defter ve berat dosyalarının muhafaza edildiği e-Defter saklama hizmeti veren özel entegratör kuruluşlardan veya Başkanlıktan ikincil örneklerinin temin edilemediği hallerde, söz konusu durumların öğrenilmesinden itibaren tevsik edici bilgi ve belgeleri ile birlikte 15 gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yetkili mahkemesine başvurarak kendisine bir zayi belgesi verilmesini istemelidir. Mahkemeden zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığı ile Başkanlık sistemine yeniden yüklenmesi için Başkanlık tarafından yazılı izin verilir.”

ifadelerine yer verilmiştir.

*e-Defter uygulamasına dahil olup 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükelleflerden **2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletener,** söz konusu e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarını, zayi belgesi aranmaksızın, www.edefter.gov.tr adresinde yayımlanan **e-Defter Uygulama Kılavuzunda** açıklanan usullere uygun olarak **e-Defter uygulaması üzerinden 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) indirebileceklerdir.** e-Defter uygulamasına dahil olup 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükellefler, e-Defter uygulamasına dahil oldukları hesap döneminin ilk ayı ila 2019/Aralık ayına (bu aylar dâhil) ve 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ait olan ancak mezkur Genel Tebliğin “4.4.1.” numaralı kısmının (e) bendi kapsamında muhafaza edilmek üzere **Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletilmeyen aylara ait e-Defter dosyalarına ilişkin olarak, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir.** Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır. Söz konusu mükellefler, bahse konu e-Defter dosyalarının zayi olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.*

Zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine yeniden yüklenmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı izin verilir.

(4) Bu madde kapsamında olan mükelleflerden 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler nedeniyle kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri zayi olanlar, bu belgelere ilişkin zayi belgesi konusunda bu Tebliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis edebileceklerdir.”

Genel Tebliğde yapılan açıklamalardan da görüleceği üzere; TTK ve VUK hükümlerine göre yevmiye ve kebir defterlerini elektronik defter olarak tutan mükelleflerden, **2020 / Ocak ila 2023 / Ocak aylarına ilişkin e-Defter ve Berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere GİB sistemlerine iletmış olan mükelleflerin ZAYİ BELGESİ müracaatına gerek olmadan** e-Defter Kılavuzunda açıklanan usullerle e-Defter Uygulaması üzerinden 31/07/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) indirebileceklerdir.

İKİNCİL KOPYALARI GİB SİSTEMLERİNE YÜKLENMEMİŞ OLAN MÜKELLEFLERİN ZAYİ OLAN E-DEFTER VE BERAT DOSYALARI İÇİN ZAYİ BELGESİ ALINMASI İHTİYACI DEVAM ETMEKTEDİR!

İkincil kopyaları Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerine iletilmemiş olan 2020 / Ocak ayından önceki aylara ilişkin (2019 / Aralık ve önceki aylara ilişkin) e-Defter dosyaları ile bunlara ait Berat Dosyaları, 06/02/2023 tarihli depremler nedeniyle zayi olan mükelleflerin ise **kağıt ortamda tutulan defterler için olduğu gibi 31/07/2023 tarihine kadar** ilgili mahkemeden ya da il / ilçe kurullarına müracaatla ZAYİ BELGESİ almaları gerektiği hususunu önemle belirtmek isteriz. Bu durumda olan mükelleflerin, Zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumunu Gelir İdaresi Başkanlığına yazılı olarak bildirmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanmıştır) ibraz edilmesi halinde, **mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine yeniden yüklenmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı izin verilir.** Belirtilen bu yöntemin izlenmemesi (Zayi Belgesi alınmaması) halinde ilgili mükellef, talep halinde defter ve belgelerini ibraz edemediği durumda defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.

E-DEFTER VE BERAT DOSYALARININ E-DEFTER UYGULAMASI ÜZERİNDEN İNDİRİLMESİNE İLİŞKİN TEKNİK ÇALIŞMALAR GİBİ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE E-DEFTER KILAVUZUNDA GEREKLİ GÜNCELLEMELER YAPILMIŞTIR.

7440 sayılı Kanununun 22 inci maddesinin 10 uncu fıkrası ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 2) in 16 ncı maddesinde yapılan açıklamalara paralel olarak, Gelir İdaresi Başkanlığınca e-Defter Uygulaması üzerinden deprem nedeniyle zayı olmuş e-Defter ve Berat Dosyalarının ikincil kopyalarının indirilebilmesine yönelik yapılması gereken teknik düzenlemeler tamamlanmış ve konuya ilişkin olarak **e-Defter Kılavuzunda gerekli güncellemeler** yapılmış ve konuya ilişkin olarak 23.05.2023 günü [edeften.gov.tr](https://www.edeften.gov.tr) internet adresinde duyurulmuştur.

İlgili Kılavuza aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

[https://www.edeften.gov.tr/dosyalar/kilavuzlar/e-DefterUygulamaKilavuzu \(V 1.10\) 23.05.2023 \(002\).pdf](https://www.edeften.gov.tr/dosyalar/kilavuzlar/e-DefterUygulamaKilavuzu_(V_1.10)_23.05.2023_(002).pdf)

e-Defter Kılavuzunda konuya ilişkin olarak, Kılavuzun D Bölümünde 2. No.lu alt başlık ve açıklamaları eklenmiştir. Kılavuzun D bölümüne aşağıda yer verilmiştir:

“D. ELEKTRONİK DEFTERLERİN YENİDEN OLUŞTURULMASI VEYA İKİNCİL KOPYALARIN BAŞKANLIK SİSTEMLERİNDEN TEMİN EDİLMESİ

1. Yasal Yükleme Süresi Geçen Beratlara İlişkin e-Defterlerin Yeniden Oluşturulması

Yasal yükleme süresi geçen beratlara ilişkin e-Defterin yeniden oluşturulabilmesi için Başkanlık sisteminde kayıtlı mevcut beratların silinmesine ilişkin talepler; durumun aşağıda belirtilen evraklar ile tevsiki halinde Başkanlıkça değerlendirilecektir.

Buna göre; e-Defter tutanlar, Vergi Usul Kanununda belirtilen “Mücbir Sebep” halleri nedeniyle e-Defter veya beratlarına ait kayıtlarının bozulması, silinmesi, zarar görmesi veya işlem görememesi ve e-Defter ve berat dosyalarının muhafaza edildiği e-Defter saklama hizmeti veren özel entegratör kuruluşlardan veya Başkanlıktan ikincil örneklerinin temin edilemediği hallerde, söz konusu durumların öğrenilmesinden itibaren tevsik edici bilgi ve belgeleri ile birlikte 30 gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yetkili mahkemesine başvurarak kendisine bir zayı belgesi verilmesini istemelidir.

Mahkemeden zayı belgesinin temin edilmesini müteakip, zayı belgesi ve Özel Amaçlı YMM Raporu ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi halinde, mükelleflerin zayı olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığı ile Başkanlık sistemine yeniden yüklenmesi için Başkanlık tarafından yazılı izin verilir.

Yasal yükleme süresi geçen beratlarla ilişkin e-Defterde, uyumlu yazılım firması kaynaklı eksik veya hatalı veri girişleri olması halinde ise durumun öğrenilmesinden itibaren tevsik edici bilgi ve belgeler (Uyumlu yazılım firması tarafından hazırlanan teknik rapor, Özel Amaçlı YMM Raporu) ile birlikte 15 gün içinde Başkanlığa başvurulması gerekmektedir.

Başkanlık, gerekli gördüğü takdirde yukarıda belirtilen belgelere ilave olarak başka tevsik edici belgeler de talep edebilir.

2. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 2) Kapsamında Olanların Yapacakları İşlemler

25/3/2023 tarihli ve 32143 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 2)’nin “Elektronik ortamda tutulan defterleri depremler nedeniyle zayi olan mükelleflerin yapacakları işlemler” başlıklı 16 ncı maddesinin bu üçüncü fıkrasında,

“(3)... e-Defter uygulamasına dahil olup 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükelleflerden **2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletener**, söz konusu e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarını, zayi belgesi aranmaksızın, www.edefter.gov.tr adresinde yayımlanan e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanan usullere uygun olarak e-Defter uygulaması üzerinden 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) indirebileceklerdir.”

Buna göre 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler dolayısıyla Hazine ve Maliye Bakanlığınca **mücbir sebep ilan edilen yerlerde** (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri ile Sivas ili Gürün ilçesinde) **deprem tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı bulunan mükelleflerden, 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere Başkanlık bilgi işlem sistemlerine iletener**; mali mühürleri/elektronik imzaları ile e-Defter uygulamasına giriş yaparak “e-Defter Saklama Listesi” bölümünden dönem seçmek suretiyle bahse konu e-Defterlerini **31/7/2023 tarihine kadar** (bu tarih dahil) indirebileceklerdir.”

Yapılan bu açıklamalar çerçevesinde dikkat edilmesi gerekli hususları ana başlıklar halinde aşağıdaki özetle belirtmek isteriz:

- 1- Kanuni defterlerini kâğıt ortamda tutan ve deprem nedeniyle bu defterleri zayi olan mükellefler 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 22 no.lu fıkrası uyarınca en geç 31 Temmuz 2023 tarihine kadar ilgili Mahkemeye ya da il / İlçe kurullarına müracaatla zayi belgesini almaları gerekmektedir.
- 2- Kanuni defterlerini elektronik ortamda tutan mükelleflerden;

a) Defter Beyan Sistemi, DBS sistemi kapsamında olup defter ve kayıtları DBS sisteminde olanlar;

- i) Serbest meslek erbaplarının (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar dâhil) 2018 ve sonraki yıllara,
- ii) İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile noterler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ise 2019 ve sonraki yıllara, ait olup Sisteme kaydedilen kayıt ve defterleri **Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer almakta olduğundan** bu mükelleflerden depremden etkilenenlere ilişkin olarak Sistemde elektronik ortamda tutulan kayıtlar ile defterlerine, 486 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinin ³ 13 üncü maddesinde yapılan açıklamalarda belirtilen şekilde, ulaşabileceklerdir.

b) Defterlerini e-Defter Olarak Tutanlar;

- i) 2020 / Ocak ayından önceki (2019/Aralık ve önceki aylar) aylara ilişkin e-Defter ve Berat dosyaları 06/02/2023 tarihli deprem nedeniyle zayi olanlar, kağıt defter uygulamasında olduğu gibi ilgili Mahkemeye ya da il/ilçe İdare kurullarına en geç 31 Temmuz 2023 tarihine kadar müracaatla ZAYİ BELGESİ almaları ve bu zayi belgesini aldıktan sonra da e-Defter Uygulama Kılavuzunda belirtildiği şekilde e-Defterlerin yeniden oluşturulup GİB sistemlerine yüklenmesi için gerekli başvuru, izin ve yükleme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.
- ii) Deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen il veya ilçede deprem tarihi itibarıyla mükellefiyeti olan ve 2020/ Ocak ayı ila 2023 / Ocak aylarına ilişkin ikincil kopyaları GİB sistemlerine yüklemiş olan mükelleflerin, deprem nedeniyle zayi olan e-Defter ve Berat dosyaları, e-Defter uygulaması içinde e-Defter Saklama Listesi bölümünden en geç 31.07.2023 günü (bu gün dahil) sonuna kadar indirilmesi mümkün olup (*süre uzatımı olmadığı takdirde 01.08.2023 tarihi itibarıyla indirme imkanı ortadan kalkacaktır*), bu defter ve berat dosyaları için ZAYİ BELGESİ alınmasına gerek bulunmamaktadır. e-Defter Uygulaması üzerinden zayi olmuş e-Defter ve Berat dosyalarının tekrar GİB sistemlerinden indirilmesi ve muhafaza edilmesi gerekmektedir.

³<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=24189&mevzuatTur=Tebliğ&mevzuatTertip=5>

Ancak deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen il veya ilçede deprem tarihi itibarıyla mükellefiyeti olmakla birlikte 2020/Ocak ila 2023/Ocak ilişkin olup ikincil kopyaları **GİB sistemlerine yüklenmemiş** e-Defter ve Berat dosyalarından deprem nedeniyle zayi olan e-Defter ve Berat dosyaları için ise bir önceki (i) bendinde belirtildiği şekilde işlem yapılması (kağıt defter uygulamasında olduğu gibi ilgili Mahkemeye ya da İl/İlçe İdare Kurullarına en geç 31 Temmuz 2023 tarihine kadar müracaatla ZAYİ BELGESİ almaları ve bu zayi belgesini aldıktan sonra da e-Defter Uygulama Kılavuzunda belirtildiği şekilde e-Defterlerin yeniden oluşturulup GİB sistemlerine yüklenmesi için gerekli başvuru, izin ve yükleme işlemlerinin yapılması) gerekmektedir.

Saygılarımızla...

Mevzuat Sirküleri